

KHOA KẾ HOẠCH VÀ PHÁT TRIỂN
BỘ MÔN KINH TẾ CÔNG CỘNG

HỌC PHẦN
KINH TẾ CÔNG CỘNG

GV: ThS Bùi Trung Hải

Email: Haiktcc@gmail.com

Mobile: 0904190911

THÔNG TIN CHUNG

Tên học phần: Kinh tế Công cộng

Phân bổ thời gian:

- Giảng trên lớp: 44 tiết
- Nghiên cứu tài liệu/làm bài tập: 13 tiết
- Thảo luận: 3 tiết
- Kiểm tra giữa kỳ: 2 tiết

Tổng cộng: 60 tiết

Điều kiện tiên quyết: Đã hoàn thành học phần
Kinh tế Vi mô, Kinh tế Vĩ mô

Ba câu hỏi chính của môn học

- **Câu hỏi thứ Nhất:** Tại sao chính phủ cần can thiệp vào nền kinh tế thị trường ?
- **Câu hỏi thứ Hai:** Chính phủ nên can thiệp vào những lĩnh vực nào của nền kinh tế và mục tiêu sự can thiệp của Chính phủ là gì ?
- **Câu hỏi thứ Ba:** Chính phủ can thiệp bằng cách nào vào nền kinh tế ?

Nội dung của môn học

Chương I: Vai trò của chính phủ trong nền kinh tế thị trường và đối tượng nghiên cứu của môn học KTCC

→ **Mục đích:** lý giải vì sao chính phủ phải có vai trò chủ động, tích cực can thiệp vào nền kinh tế thị trường.

→ *Trả lời câu hỏi thứ Nhất của môn học*

Nội dung của môn học

Chương II: “Chính phủ với vai trò phân bổ nguồn lực nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế” và
Chương III: “Chính phủ với vai trò phân phối thu nhập và đảm bảo công bằng xã hội”

→ **Mục đích:** Đi sâu phân tích và đánh giá vai trò cơ bản của chính phủ, có liên hệ đến thực tiễn Việt Nam.

→ *Trả lời câu hỏi thứ Hai của môn học*

Nội dung của môn học

Chương V: Lựa chọn công cộng

→ **Mục đích:** Xem xét cách thức Chính phủ/khu vực công cộng đưa ra các quyết định của mình.

Nội dung của môn học

Chương VI: Các công cụ chính sách can thiệp chủ yếu của chính phủ trong nền KTTT

→ **Mục đích:** hệ thống hoá các công cụ chính sách mà chính phủ sử dụng để can thiệp vào nền kinh tế thị trường và **ưu - nhược điểm** của từng công cụ chính sách đó.

→ *Trả lời câu hỏi thứ Ba của môn học*

Tài liệu học tập

- Bài giảng trên lớp
- Các bài đọc được biên soạn cho từng tiết giảng
- Bài tập và tình huống thảo luận
- Giáo trình Kinh tế Công cộng - Khoa Kế hoạch và Phát triển, 2012, ĐH KTQD
- Kinh tế công cộng, Joseph E. Stiglitz, NXB Khoa học kỹ thuật, 1995.

CHƯƠNG I

TỔNG QUAN VỀ CHÍNH PHỦ TRONG NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG VÀ ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU CỦA MÔN HỌC

1. Tổng quan về vai trò của CP trong nền KTTT
2. Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT
3. Chức năng cơ bản của CP trong nền KTTT.
4. Sự can thiệp của CP vào nền KTTT.
5. Đối tượng, nội dung và phương pháp nghiên cứu của môn học

1

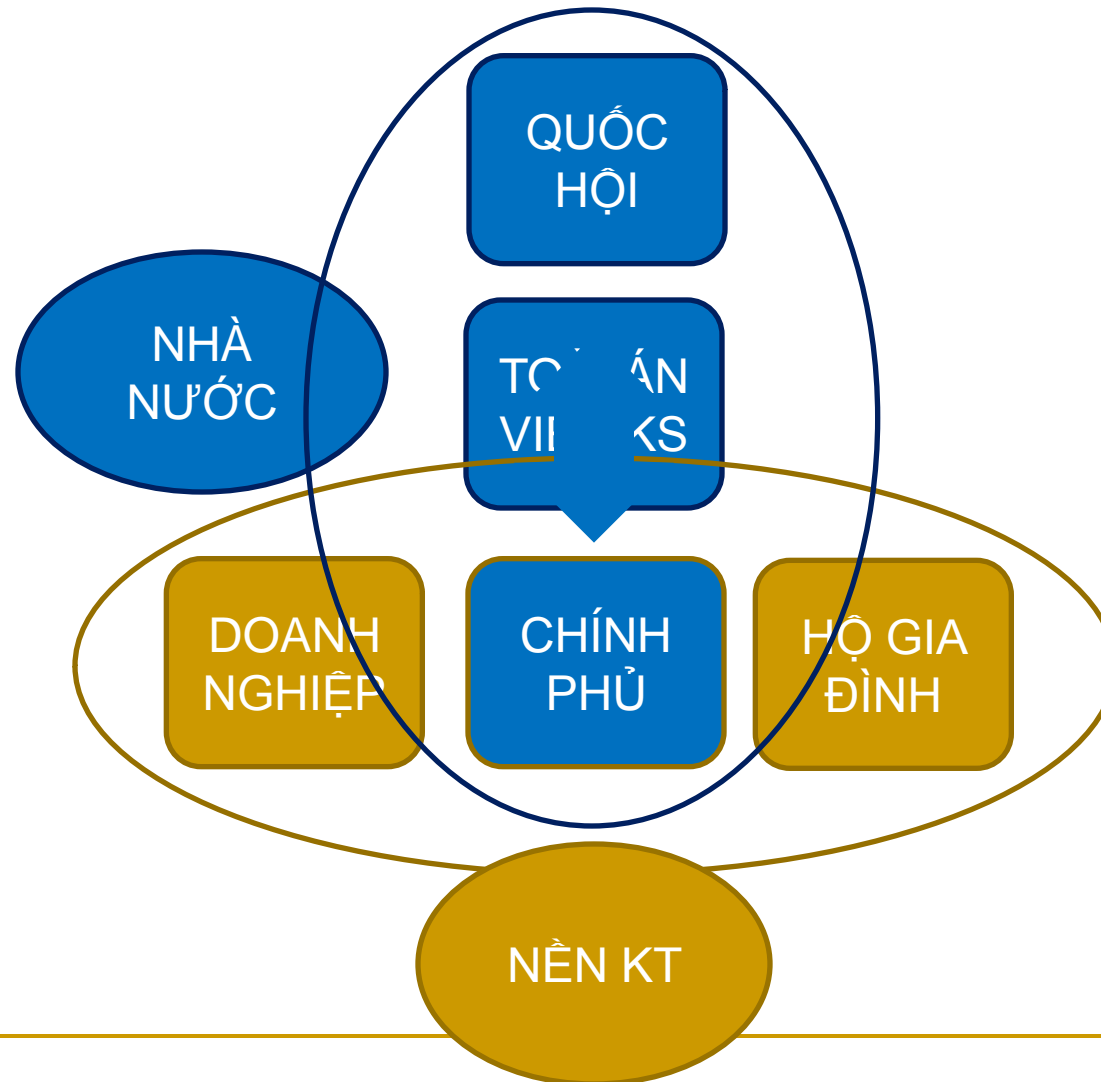
2

3

4

5

Tổng quan về vai trò của CP trong nền KTTT

1

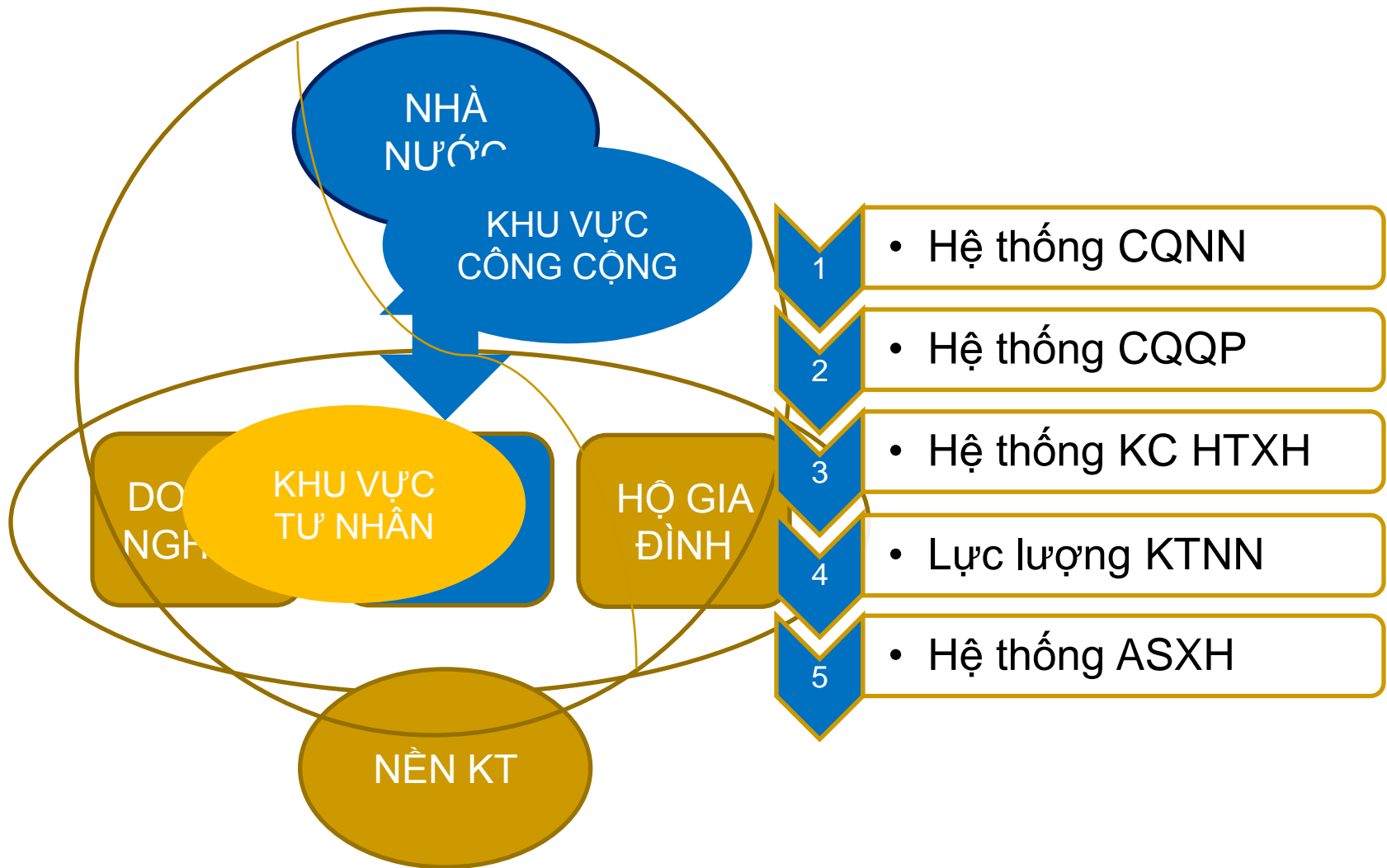
2

3

4

5

Tổng quan về vai trò của CP trong nền KTTT

Tổng quan về vai trò của CP trong nền KTTT

Adam
Smith

- Nền KTTT tự do, CP tối thiểu

Karl Marx,
Lênin

- Nền KT KHH tập trung, CP tối đa

Cải cách
kinh tế

- Nền KTTT hỗn hợp, CP hợp lý

1

2

3

4

5

Tổng quan về vai trò của CP trong nền KTTT

Thập kỷ '50-'70

Nền kinh tế hướng nội - bảo hộ
→ Đề cao vai trò của CP trong nền kinh tế

Thập kỷ '80

Nền kinh tế hướng ngoại - mở cửa
→ Đề cao vai trò của TT tự do, giảm vai trò CP

Thập kỷ '90

Phát triển KT đi liền phát triển XH
→ CP và TT đều có vai trò nhất định,

1

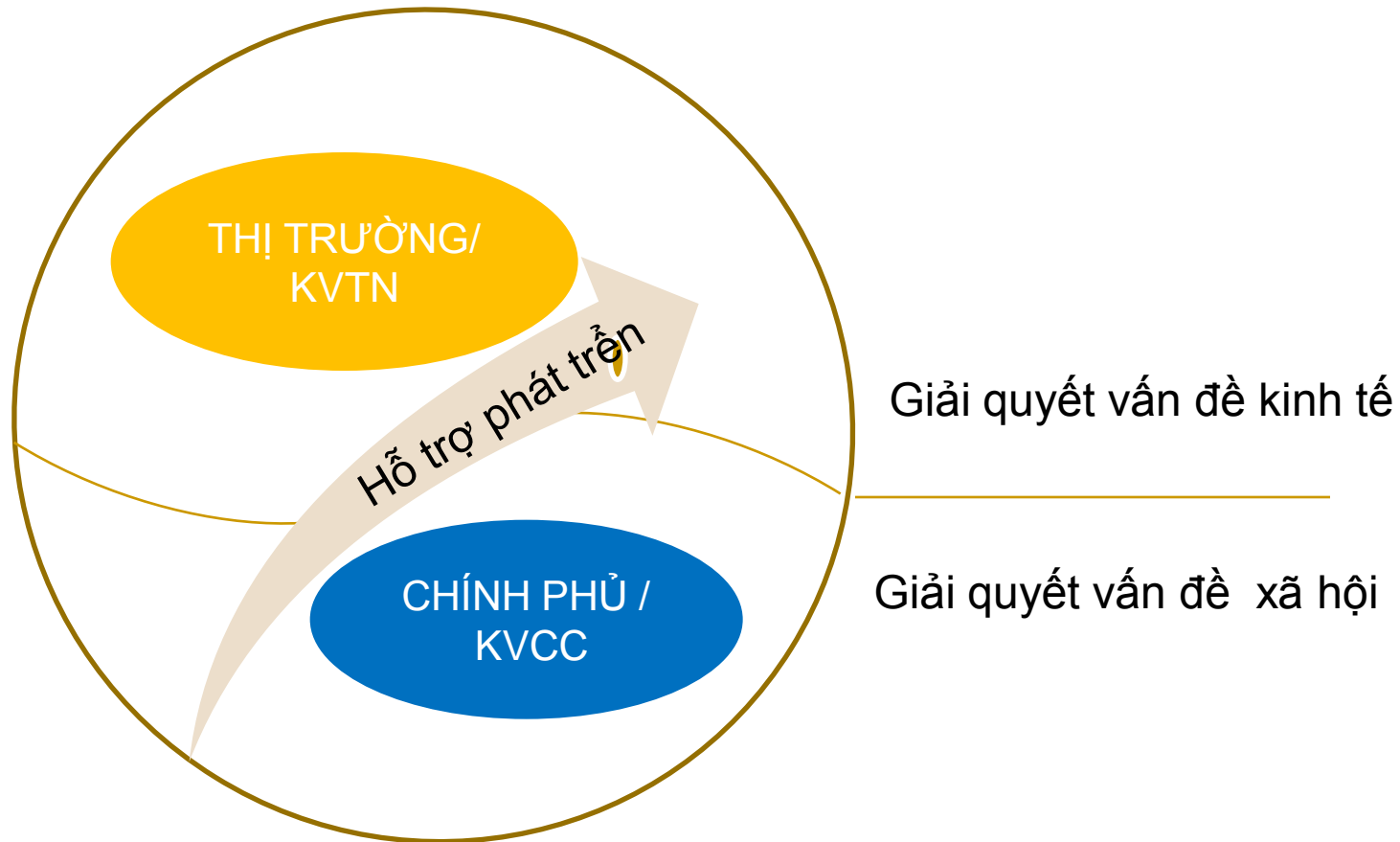
2

3

4

5

Tổng quan về vai trò của CP trong nền KTTT

1

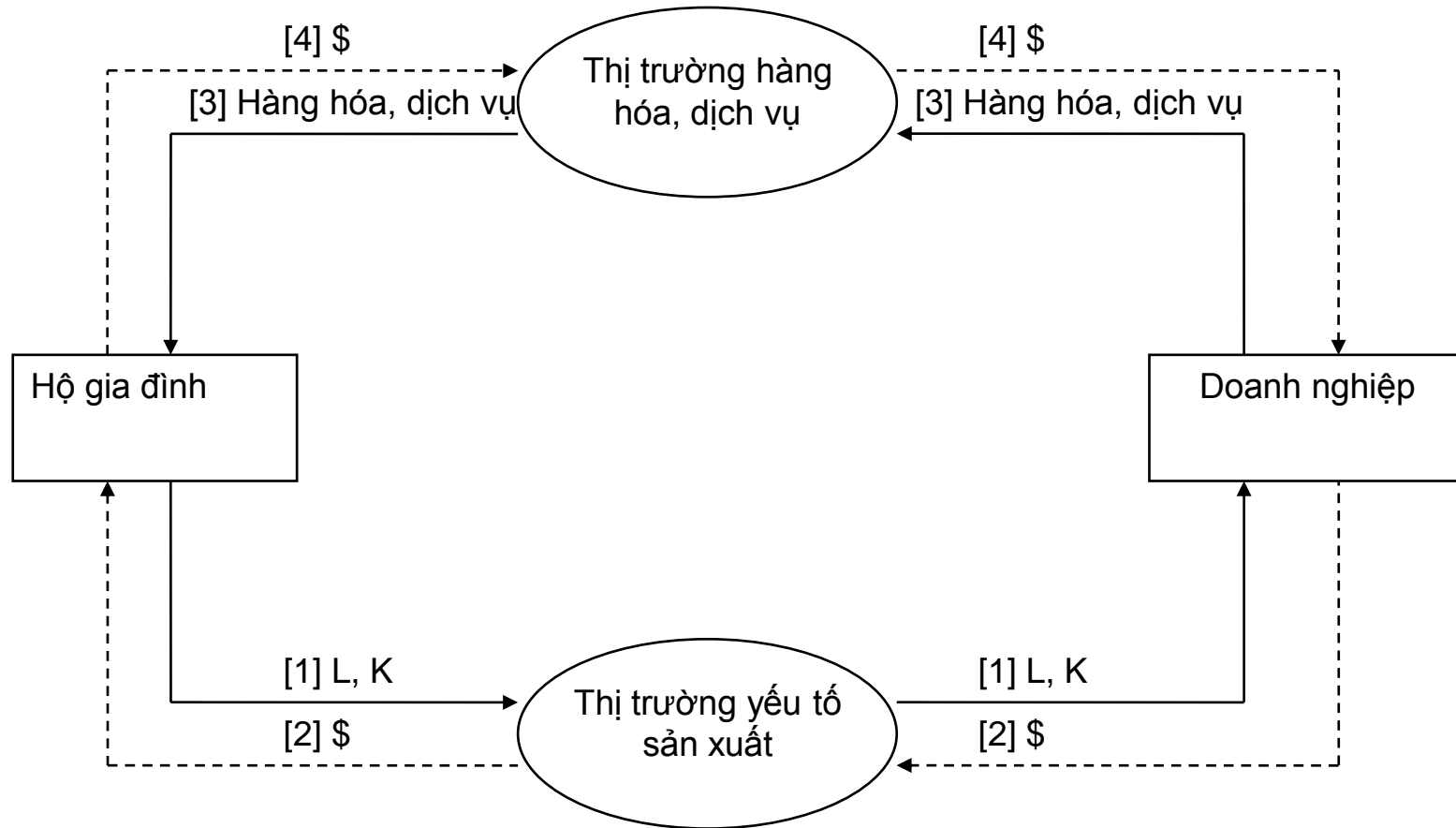
2

3

4

5

Tổng quan về vai trò của CP trong nền KTTT

1

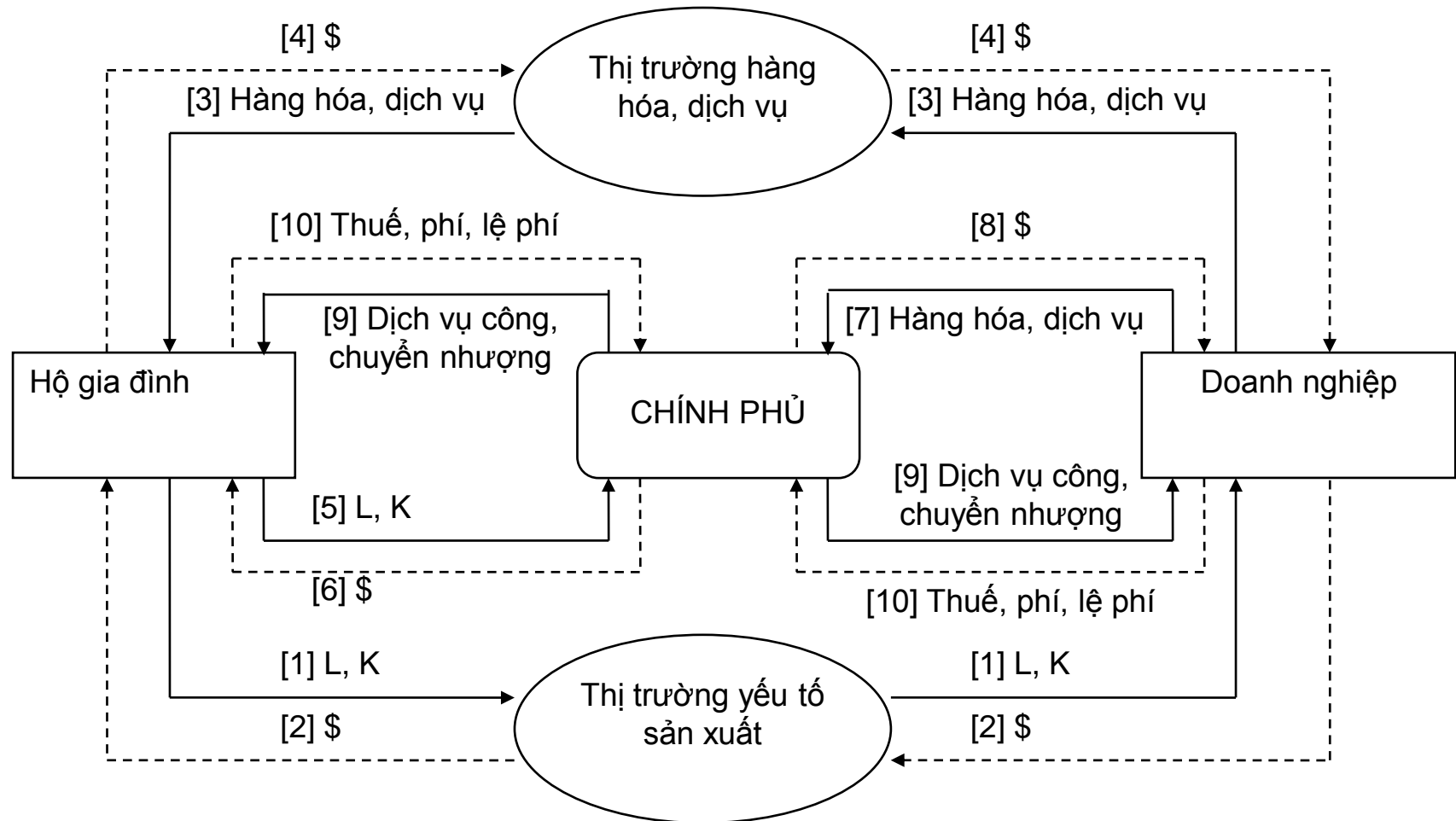
2

3

4

5

Tổng quan về vai trò của CP trong nền KTTT

1

2

3

4

5

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

Kinh tế học phúc lợi và tiêu chuẩn về hiệu quả sử dụng nguồn lực

Thất bại của thị trường

Các cơ sở khác

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

1

Kinh tế học phúc lợi và tiêu chuẩn về hiệu quả sử dụng nguồn lực.

2

- *Hiệu quả Pareto – Hoàn thiện Pareto*
- *Định lý cơ bản của kinh tế học phúc lợi*
- *Hạn chế của hiệu quả Pareto và định lý cơ bản của kinh tế học phúc lợi*

3

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

➤ *Hiệu quả Pareto (*)*

1

Một sự phân bổ nguồn lực được gọi là đạt hiệu quả Pareto nếu như không có cách nào phân bổ lại các nguồn lực để làm cho ít nhất một người được lợi hơn mà không phải làm thiệt hại đến bất kỳ ai khác.

2

➤ *Hoàn thiện Pareto*

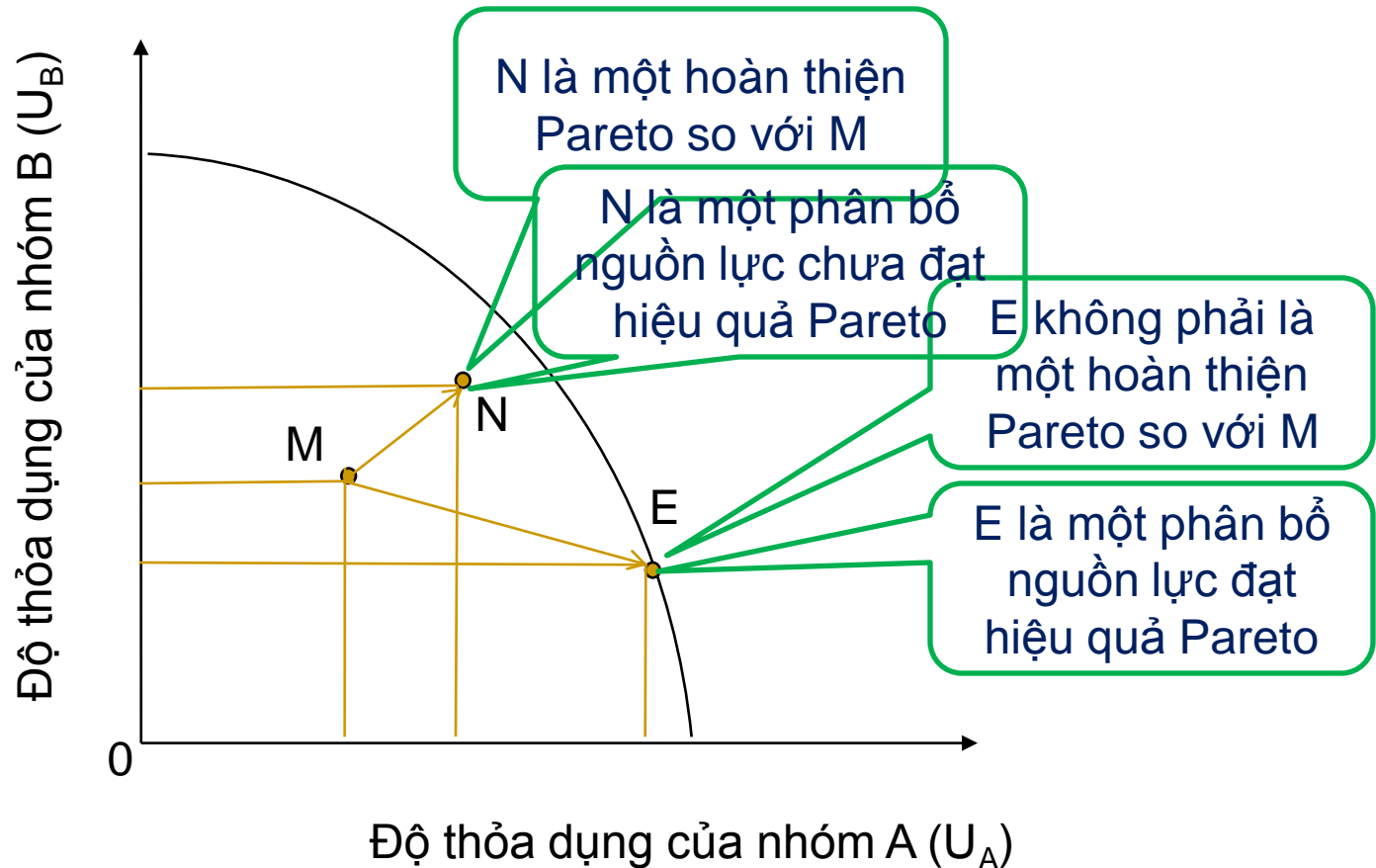
3

Nếu còn tồn tại một cách phân bổ lại các nguồn lực làm cho ít nhất một người được lợi hơn mà không phải làm thiệt hại cho bất kỳ ai khác thì cách phân bổ lại các nguồn lực đó là hoàn thiện Pareto so với cách phân bổ ban đầu

(*) Nhà kinh tế xã hội học người Italia, Vilfredo Pareto (1848 - 1923)

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

➤ Hiệu quả Pareto - Hoàn thiện Pareto

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

➤ *Hiệu quả pareto*

1

Điều kiện đạt hiệu quả Pareto

Trong sản
xuất

$$\bullet \text{ MRTS}_{LK}^X = \text{MRTS}_{LK}^Y$$

Trong phân
phối

$$\bullet \text{ MRS}_{XY}^A = \text{MRS}_{XY}^B$$

Tổng thể

$$\bullet \text{ MRT}_{XY} = \text{MRS}_{XY}^A = \text{MRS}_{XY}^B$$

2

3

=> Điều kiện biên về hiệu quả: MB=MC

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

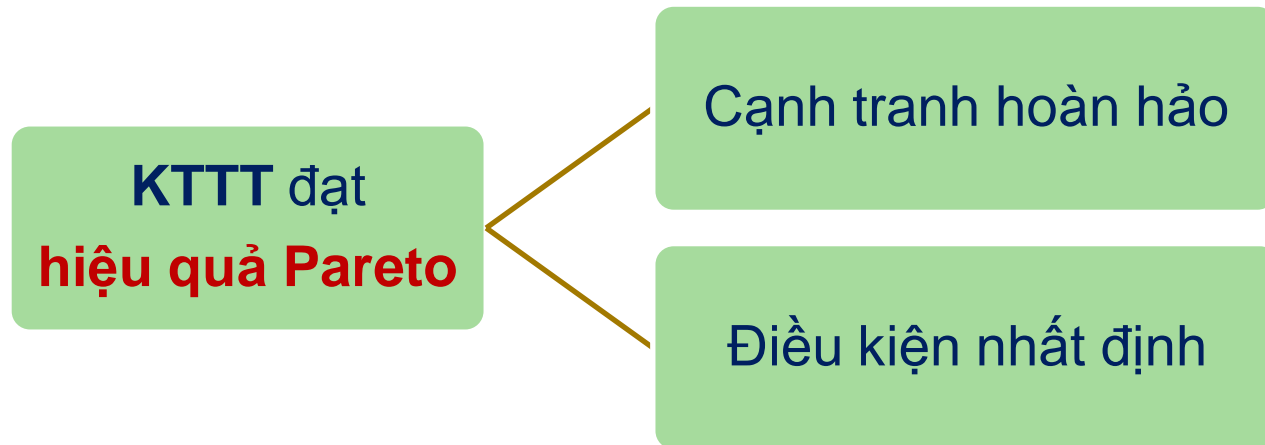
➤ *Định lý cơ bản của kinh tế học phúc lợi*

1

Nền kinh tế là **cạnh tranh hoàn hảo**, tức là những người sản xuất và tiêu dùng còn chấp nhận giá, thì **trong những điều kiện nhất định**, nền kinh tế sẽ tất yếu chuyển tới một cách phân bổ nguồn lực đạt hiệu quả Pareto.

2

3

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

- *Hạn chế của hiệu quả pareto và định lý cơ bản của kinh tế học phúc lợi*

1

Chỉ đúng khi TT là CTHH

- TT có luôn cạnh tranh hoàn hảo ?

2

Chỉ đúng trong nền KT đóng

- Các nền kinh tế hiện nay đều mở cửa

Chỉ đúng khi nền kinh tế ổn định

- KTTT luôn biến động theo chu kỳ

3

Chỉ là 1 t/c đề quyết định phân bổ

- Làm thế nào để đảm bảo phân bổ nguồn lực theo các tiêu chuẩn khác ?

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

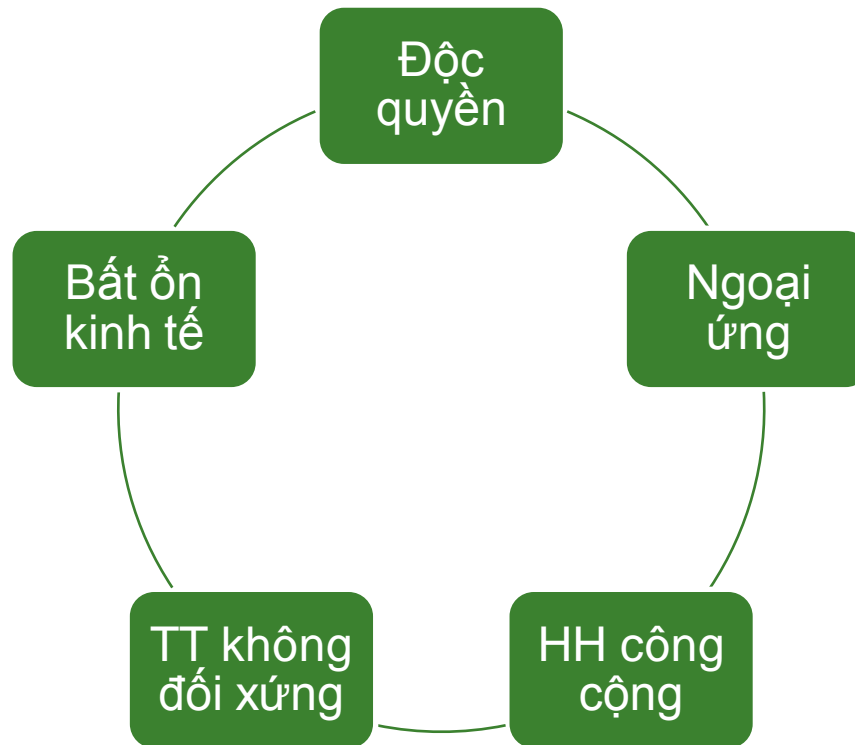
❖ Thất bại của thị trường

1

“là những trường hợp mà thị trường cạnh tranh không thể sản xuất ra hàng hóa và dịch vụ ở mức như xã hội mong muốn”

2

3

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

❖ Các cơ sở khác

1 (1) Vấn đề công bằng

?

- Vai trò của Công bằng với sự phát triển của Quốc gia ?

2

?

- Cơ chế thị trường có giải quyết được vấn đề Công bằng ?

3

?

- Ai có thể giải quyết tốt vấn đề Công bằng ?

Cơ sở khách quan cho sự can thiệp của CP vào nền KTTT

❖ Các cơ sở khác

1 (2) Vấn đề hàng hóa khuyến dụng – phi khuyến dụng

2

3

1

2

3

4

5

Chức năng (vai trò) của CP trong nền KTTT

Phân bổ lại nguồn lực để nâng cao hiệu quả xã hội

Phân phối lại thu nhập để đảm bảo mục tiêu công bằng

Ổn định hóa nền kinh tế vĩ mô

Đại diện lợi ích Quốc gia

Sự can thiệp của CP trong nền KTTT

Nguyên tắc can thiệp của CP vào nền KTTT

1

Nguyên tắc
hỗ trợ

Sự can thiệp của CP cần tôn trọng các quy luật của TT, chỉ can thiệp để khắc phục các khuyết tật, do vậy chỉ có tác dụng hỗ trợ TT hoạt động tốt hơn

Xác định phạm
vi can thiệp

Nguyên tắc
tương hợp

Sự can thiệp của CP vào TT cần ít tạo ra các méo mó cho TT nhất. Các tác động trực tiếp. Mang tính HC thường tạo ra nhiều méo mó hơn các tác động gián tiếp, mang tính định hướng

Xác định cách
thức can thiệp

2

Sự can thiệp của CP trong nền KTTT

Các hạn chế của CP khi can thiệp vào nền KT

1

1

Hạn chế do thiếu thông tin

2

Hạn chế do thiếu khả năng kiểm soát hành vi của các cá nhân

2

3

Hạn chế do thiếu khả năng kiểm soát bộ máy hành chính

4

Hạn chế do kết quả của quá trình ra quyết định công cộng

1

2

3

4

5

Đối tượng và phương pháp nghiên cứu của môn học

Đối tượng nghiên cứu của môn học

1

Sản xuất
cái gì ?

Sản xuất
như thế
nào ?

Sản xuất
cho ai

Xem xét dưới góc độ
khu vực công cộng

2

Cách thức ra quyết định KT của khu vực Công cộng

1

2

3

4

5

Đối tượng và phương pháp nghiên cứu của môn học

Phương pháp nghiên cứu của môn học

1

Phân tích thực
chứng

Là PPPT nhằm tìm ra mối
quan hệ khách quan có tính
nhân quả giữa các biến số

Tính toán, đánh giá
hiệu quả chính sách

2

Phân tích
chuẩn tắc

Là PPPT dựa trên những nhận
định chủ quan cơ bản về điều gì
đáng có hoặc cần làm để đạt
được kết quả mong muốn

Lựa chọn phương
án chính sách